

Handwritten signature

Keleivis, Karaliaucziuje
tas Utarninką išdūdams,
kaštoj, ant bile kofio Pusto
apštelitūtas, su Pušpinin-
geis ant Vertainio Metū
5 Sgr.

Keleivis

Apšakimū Škatimai i Ke-
leivi kaštoj po 2 Sgr. už
kožną, smulkeis kaštais
išdrukawotą Gilę. Gro-
matas reik šen atrašyti:
Border-Rossgarten
№ 5.

Karaliaucziaus Broliams Pietuwiniškams Žinės parnešas.

Bro. 13.

Karaliaucziuje, 26. Merca.

1872.

Dienoje žaliwo Ketwergo.

Ewang. Jono 13, 1 — 15. Grom. 1 Kor. 11, 23 — 32.

Dysoj Pėtuncioj.

Ewang. Nusdawimai apie Kristaus Mufą, Smerti ir
Palaidojimą.

Matt. Perst. 26 bey 27 Mark. 14 bey 15.

Luf. 22 bey 23 Jono Perst. 12 iki Perst. 19.

Grom. Jėz. 53 Perst.

1. Weljkū Szwentėje.

Ewang. Mark. 16, 1 — 8. Grom. 1 Kor. 5, 6 — 8.

2. Weljkū Szwentėje.

Ewang. Luf. 24, 13 — 35. Grom. Nus. Ap. 10, 34 — 41.

3. Weljkū Szwentėje.

Ewang. Luf. 24, 36 — 47. Grom. Nus. Ap. 13, 26 — 33.

Tai brangiausias ir šlowniausias Malonės Sziesas per wisą Metą, kuriame mes dabar stowim. Dwase mus nuweda žaliwo Ketwergo Wakare welay i wieną Butą Jeruzalės Miesto, kur mes matom musū Pon Jezu lyg kofė Tarną sawo Mokitiniams Kojas mazgojant ir iūmi mums Paweiklą dūdant, kad ir mes kūs kitam Žemybėj šlužybumbim, kaip jis mums darsė. Potam jis su jeis šwentaję Weczerę laitydams, nū jū širdingiausias Žodzieis atšiwėikina jūs graudziausiey melsdams, jo Atminti Szirodyje palaityti. Mes girdim ji sawo graudingoj kunigiskoj Maldoj už sawo Mokitinius, ogi dziaugkimės, ir už mus besimeldziant (Jons 17), jeib mes jam tikray tekstumbim. Mes matom ji su sawo Mylimajieis tamsoj Naktj iš Jeruzalės per Upeli Kydron ant Alywū Kalno išeinant ir ten Gersėmanės Darže be drebant, besituzyjant besielwartaujant, su Smercziu besimant, Žemės Dulfėse besiraitant kaip Kirmelėš, Kranjo Prakaitą praliejant ir girdim ji Tėwopi šaukiant: „Mans Tewe, jey gal buti, atimk nū manęs tą Klyšką ale ne kaip aš, bet kaip tu nori!“

Tacziau Tėws nū sawo širdingiausiey mylimojo Sunaus n'atim Tuzbės iš Mufū Klyšką, tas tą tur iki ant Dugno išgerti. Musū wargštaiš Ponas Jėzus tur matyti, kaip jo Twircziausieje jam bekowojan: miegt, kaip wiens iš jo Mylimajausiujū ji Ducziawimu išdūda, ir kaip netifusi Gauja ji Wirwėmis surišusi lyg kofė newercziausi Kalini drauge šalin pasiweda. Ogi po šito drumstj žaliwo Ketwergo ir po jo jūday tamšiosišs Nakties pareit Kanziū pilnoji tykoji Pietnyczia. Ak kas gal iškabėi Netikumą neteijinjū Sudziū arba dukštancziuju Puskū, kurie jam pirm Poro Dienū buvo „Dziama, ir Pašlowintas!“ priešais šukawę, o dabar lyg iš Proto išėję šaukia: „Nukryžiwof, nukryžiwof ji!“ Beje kas gal ir tikt išdumoi Gilybę tū Mufū, kurias musū Dušū brangiausis Prietelis prie Kryžiaus prikaltas, tarp Dangaus bey Žemės kabėdams, Diewo prastotas. Neprieteliu bluznyjamas, ir wisu Welniū gandinamas pagal Kuną bey Dušią triwoti turėjo, iki kol jis tą Žodi ištarti galėjo: „Atlikta!“

Alle tai buvo didis Pergalėjimo Žodis, tas Žodis „Atlikta!“ Toktai gawo Peklės Pamatos pajusti, kaip Wiešpacziui tą Žodi ištarius Žeme padrebėjo, Ulos šeldėjo, Grabai atšiwėre, o ir ana Upkaba tarj Szwentosės bey Szwencziū-Szwencziausios Bazuncziuj kabancziuj perdrisko, kur wyriausis Kunigas kas Metą Syki su Kranju Suderinimo Apierōs iciti turėjo. Atlikta! Ak, atlikta! taip garsėjo per wisą Belą ir per wisą Daugu! Atlikta wisa Mufa ir Kančia, kurią Diewo Sunus triwoti turėšes, bet atliktas buvo dabar ir wias Atpirkimo Darbas, atlikta wisa bėdujū Griekininkū Skola ir ikrastas Prapūlusiemis amžinašis Išganymas. Toktai ypacziey iššreikše, kaip šitas didysis Numirėšis Weljkū Rytimetyj su dibe ir dywna Galybe gywas iš Numirusinjū prisikėle ir kaip Angėlai iš Dangaus ant Žemės tą Lindyma parneše: „Jėzus gyws!“ O kožnas kurs Galybėje šito Priskėlimo iš Griekū Grabo felias, tas liaupšiu: „Smertie, kame tawo Gyls? Pėkla kame tawo Pergalėjimas!“ Bet Garbė Diewui, kurtjai mums Perga-

lėjimą dawęs per mūsų Pona Jėzu Krištū. Amen.
1 Kor. 15, 55. 57.

Iš nekurio seno Wyro Gynasties Begio,
kuri jo Sunaus Sunus aprašęs yra.

(Pradžia Num. 12).

Anday mes šitame Pasakojime iki ant to parėjom, kaip du Wyru nekuriam Miestelyje šiaurinės Amerikės Baznycioj dėl Miernystės Surinkimą laikyti pradėjusiu, kaip Karciamininkas prieš anus Wyrus aiškiu Balsu Szufkas prowyjęs ir kaip patš anūs Baznycios Kunigs Brangwyno Gėrimą, o ypaczies Brangwyno Szinkorius stipriey užstodams prieš anūdū Wyrudū kalbėjęs. Bet dabar mes sawo Pasakojime toliaus einam.

Anie pasikujieje Kunigo Žodziei Karciamininką bey jo Prietelus ypaczies labay palinsmino, o Surinkimo Mislis iš Wiso stowėjo prieš Swetimūsus bey jų naujyji Prasimanymą. Kunigui be kalbant, jiji Senasis ne paleido iš Akiū ir ant Bryšakio persilenkęs, taip ant jo Kalbės dabojo, buk kožną Žodi praryti noris. O kaip jis kalbėti paliowęs buwo, pasiėle nu Softo šis senasis Wyrs, jo ilgasis Pawidals išsikėle aukščiaus Wisū, jo Widus rodės ypatiskū Jaurimū labay sujudyts esās. Wertingumas aukštės Garbės ant jo Weido išpaustas buwo, jam kėtay Lupas sugnybus ir Surinkimą be apžwalgant, Tykumas kaip Kape, ponawojo wijoj Baznycioj. Apmaudo pilns jo Pawilgėjims kaip su kokia Strėla patropyjo Karciamininką, kursai apšigiedjęs Akis nuleido. Garbingasis Senis dar Walandė tylėjo ir rodės sawo Mislise nugrimzes esās. O kaip jis galiausey pradėjo kalbėti, tay jau ant Balsu buwo numanyti, kad jo Žodziei iš giliūs, sujudytūs Szirdies parėjo. Mano Tews jo Kalbai taip ašlyay klausies, kaip aš toktai prie jo dar niekados ne bundau išwydęs. Aš to, ką šis senasis Wyrs kalbėjo, kiek tiek te prisimenu; tacziau tas wisas Nusidawims man dar taip šwiesey po Akiū stow, kaip kad tas powisam ne seney mano Gynascziui butu pasitropyjęs. Šis taip pradėjo:

„Mano Prietelei, kaczeig swetims jusū Kieme budams, aš tikt mislyju, jus Prieteleis wadinti galis. Nauja Zwaigždė yra užtekejusi; Lukeštis naujas Spindulis šwieczia tamsoj Naktij, kuri lyg koks Lawono Drabuzis mūsų Žemę jūday apklojusi laiko.“ — Išfeltu Balsu, kursai Wisiems giley i Szirdis ismego, Kalbėtojis Rankas sustėmęs toliaus sake: „At Diewe, kursai tu iš Susmilimo ir ant bedniausųjų sawo Žemės Waikū nužwelgi, aš dėkawoju tau, kad wari-

nis Žaltys dabar pastatys yra, ant kurio Girtūllis žūrėti ir tada sweiks pasloti gal; aš dėkawoju tau, kad sugonytam, paklydusiam bey pailjusiam Warguzui Keleiwjui žibinanti, wis didyn einanti Ugnis jam jo Tamybėje užsidegusi yra, kuri ji garbingu Žmogumi padaryti ir ant Dangaus Kėlo nuvesti gal.“

Nusidomytina, kokia ypatiskā Sylā kitojo Žmogaus Balsas apdowanots yra. Kalbėtojo Balsas buwo aštrus ir giley ismengas, ale po kožno Žodžio wisur sekies Ašaros, o dar n'išmanius ney kodel, ir wan Ašaros ant Rankūs nutekėjo. Ir senasis Kalbėtojis buwo apšiasarawęs, o Akis iššiflošes jis taip toliaus kalbėjo:

„Mieli Wyrai bey Kriščziouis! Jus dabar pat girdejot, ka daš Waktunū bey Wankenczianczoju tapiau wadintas. Tas aš ne esu. Nies Diewas pažysta mano smutaję ir Tuzbūs pilnaję Szirdi; aš šiczion etėjau, Gero ištaihyti noredams. Klausyfities to, ką aš jums sakysu, ir tada sudykfit teisey. Aš esu sens Wyrs ir stowju, wienšantiskay kelaudams, jau ant Galo mano žemiskūs Kelonės. Mano Szirdis smutna yra, o mano Akys werkia. Per tamses Jures, per puštas Wietas ejo mano Kelone, wisi grazieje Lukešciei mano Gynasties jau yra prapūle. Aš ne turėu ney Prieteliū, ney Tėwiskės, ney Gencziū ant Žemės ir geidziū sawo Grabo. Tikt mislykit: Be Prieteliū, be Gencziū, be Tėwiskės! Taip kitakart rods ne buwo! Aš turėjau mielą Motyną. Tuzba bey Sziroperšos ję i Kapą nustume. Aš turėjau Paczią, taip gerą ir meilingą, kaip gerejuidūs ant Žemės niera buwus matyti waikščiojant. Jūs Akys buwo skaidros ir linkimos, kaip mėlynasis Dangus, jūs Szirdis taip wierna ir gera, kaip primencziawotasis Wyrs tikt wien norėti ir geisti te gal. Ale Tuzba pabaide linkimaję Akiū žwilgėjimą, o mylinczeję Szirdi aš taip ilgay muczyjau, kol ji suluzo. Aš turėjau ir Sunu, kursai jau parode, kad aš iš jo daug Gero kartunt galėses sulaukti, ale jis tape išstumtas iš bednojo tēwiskio Butelio, o mano senoji tuzbingoji Szirdis wis dar geidzia patirti, bau jis dar gyws yra. Aš turėjau Rudiki, mažą, dar žindanti, taip puiku kaip žydicze Kwietkise; ale šios mano Rankos ji nužude, o dabar jis gywena prie didžiojo Rudikiū Prieteliaus.

Mesitebēfities, mano Prietelei! — Aš n'esu Nazbaininks pagal paprastaji to Žodžio Išmanymą. Wakariuis mano Gynasties Gaisras jut dar raudonaja ir šwiešoja. Motynūs Dwase jut džiaugias del Sugryžimo prapūlusiojo jūs Sunaus. Moteriskės Akys iš Aukšto wel linkimay ir meilingay pažwelgia ant to, kurs ant Kėlo Garbės bey Mūbaznystės sugryžęs. Majojo mano Rudikio Angėlelis aplanko tanchey manę Wakarais, taip wienam man be sedint, o

mano karščiojantieje Skrostai janczia lengwu Paglo-
styjimą, mažū Rankeliū, kaip Bakrutinimą aukštesniūs
Butybės. Mano Suuus, kad jis dar gyws tebebutu,
mielai dabar weikus butu, jawo senam sielwartaun-
cziam Tewui wisus Muczjimus, kurie ji i Swietą
ipware bey ta sunkuji Sugonyjimą, kursai ji jo An-
zias Gziesui Ubagu padare, hirdingay atleisti. Die-
was atleido dabar man tus Griekus, kurieis as toke
didele Bedą ant sawes bey ant Sawiskiu užga-
benam.

Kitu Kart as rods buwau Kitus n'apfenczias
Wyrš, o abelnay paslydes budams, as pasekiau aną
prigaunanczią Szwieją, kuri mane Prapulumui prime-
de, beje as buwau titras Napfestojis, kaip as mielaje
sawo Paczią, Rudikius bey namiskę Balaimą Welno
Kuplai apierawojau; kaip as giley ir sunkien ironijau
Gywasti Tosės, kure as del jōs lengwojo Budu bey
reto Szirdingumo pirmto taip labay buwau Garbeje
laifes. As buwau Girtuklis. Is padoraus garbingo
Wyro as bedniausju pastojau, pawirtau i Baisybę ir
nustumjau Mankus i Wargus, Mano Moteriske
ipule i ilgą Ligustumą, kursai czielus Metus truko, ir
Dien is Dienos silpnesne pastojau. Zejei ant Ligos
Batalo be alptant as bascziaus po Karcziamas be
lebaudams; niekados as je pasigodziant ne girdėjau,
kaczeig Motyna su Rudikius badejo ir Dūnos ne
turejo. Wienoj Naujo-Meto Naktij as welay pargry-
žau i Namus, kurius mes is Susimilimo Pastowai
game buwom. Mano Moteriske dar ne buwo atgu-
lusi, bet prie žarojancziū Angliū bedningay pildēs.
As prasčiau, kad ji man walgyti dūtu. Werkdama ji
i mane žurejo, o Abaros per jōs isblystusjus Skro-
stus Growemis tekėjo. Tay pabudo Rudikis Wygese,
Iškaltio deley šaukdams, o tas Balsas lyg koks Au-
gies Gylis Motynai i Szirdi idure. „Mes ne kurim
Nieko walgyti, Jokub, — o jau ir per feletą Die-
niū Nieko ne turejom, neygi tam Rudikiui as ne tu-
riu. Mano šep labay miels Wyre, argi mes dabar
Badu mirti turesim?“ Melbziasis Pazwilgėjimas
mano Pacziōs bey silpnas Rysjimas mažojo Rudikio
mane dukstancziu padare; as jei su Syla taip i Wei-
dą isitikau, kad ji knypczia ant Ašōs parwiro. Da-
bar jau Pekla durnawo mano Antyje. As sawo Ma-
rykę dar niekados ne buwau mišes; ale dabar mane
welniškas Supokimas toliaus ware; kiel sawo Gir-
tystėj istengdams as nusilenkian prie jōs žemyn, abiem
Rankomis i jōs Blaukus isiweldams. Susimilstas
Dieme, Jokub, tu tikt ne noreši mus nužudyti — tu
juk tikt maziamjam Willukui ne noreši ko Pikto daryti,
susuko mano Moteriske ir ant Stalo linkui pašofusi
Rudiki i Glebi eme. As je wel prie Blaukū nutwerez
prie Duriū nuwilkau. Man tases atwerus, Wejas

Sniego Pusni Widauspi isblofle. Beprotiskū Miel-
wimu as je toliaus nuwilkau, pasmogian i Pusnyną
ir je czion bey Nakties Tamšybej palikau begulincze.

(Pabaiga pareis Num 14.)

Wisofia Zinia.

— Bėtnyczjoj 22 Morcą Pusū Karalyšte swente
sawo Karaliaus, o wisa Wokietija sawo Gecorians
Simimo Diena, kurs dabar jau 75 Metū senas pasto-
jes. Nasti bene bus galima fitą Sykt apie tą Dal-
tą daugiaus pasafoti.

— Rebelioj 4 taji Februariju Wakare buwo ant
Dangaus Sziauršwiese pasidariusi tolia didele tolia
skaiti ir šlowinga, kaip ji tikt retay matyta. Ogi
ta ne tikt šiczion Karaliaucziuje, bet ir Tiszje ir
Berlyne, beje ir Konstantynopelyje, Turkijos wyriau-
siame Mieste o ir Francuzijoje regima buwo.

— Gumbines Walsczinje Kawieroje Wardu
Eichwald yra 27 taji Januariju didele Medziokle
belaikant Oberfirsteris Reicherts Wilkiene, kofiu
dweju ar triju Metū seną nušowes. Tai buwo
Medziotojams didele Naujyna, nesa tai jau kofie
25 Metai, kaip tame Kampe ney joks Wilks ne nu-
šautas. Wislyjama, kad Wilkai šę Ziemą is Lenkū
Giriū, kur didey daug Sniego gulėjo, per Dubeziū i
musū Pusę pereje.

— Popiezius, norint n'apfirincanziu ir ne per-
siziurincziū isšišaukdines, yra tacziau piem Trium-
po tikt persiziurejes ir sawo Garbei ne mentą Iška-
dą pasidares. Wislydams, kad katilikiskioji Wiera wi-
same Dalte tikroji ir nepajudintina Tiesa esanti,
buwo Popiezius Pawelyjimą dawes, kad turint Nymo
Mieste Bale buti, po Daugybės Aktū tarp aukštay
mokitujū katilikiskū Kunigū bey tarp Ewangelistkū ar-
ba kofiu fitū aukštay mokitū Ponū del katilikiskōs
Wierōs Dalykū Susiginczyjimu laikyti, jeib taipo ka-
tilikiskiojo Mokslo Tiesa jū šwiesiaus Swietui isširo-
dytu. D czia ir weik wiens Ewangelistkas Kunigs
Wardu Gwozzi rados, kursai grūntini Popiezystēs
Mokslo ant Susiginczyjimo state. Popiezystēs Wiero-
je mokinama, kad šwentasis Apastals Petras Nymo
Mieste dwidesimt ir penkis Metus wyriausiūju Wy-
skupu arba tiesiog sakant pirmūju Popieziumi buwes
ir kad todel wisi potam parejusieje Popieziei Petro
Pasekėjai esą. Taggi kaip Petras tarp wisū Apasta-
lū wyriausyšis ir Ula buwes, ant kuriōs Wieszpats
sawo Bazuyczia kurti ketines, taip dabar ir jo Pase-
kėjai, butent Wyškupai Nymo Mieste, esą wisōs Krik-
ščionystēs Wyriausieje arba Popieziei, kuriems wisa

Krišcijonyste beje ir Karaliei bey Wiešpacziei turi klausyti. Taip Popiežystėj mokinama. Bei anš minėtasis aukštay mokitasis Ponas, ewangēlistasis Kunigš Gywazzi, ištare, kad fitas wijas Mokšlas ne Tiesa ir Popiežystėje felis Szimtus Metū po Apashtalū Gziesia pramanytas ēsas. Dgi dėl to Susiginčyjimui pastojus jisai po wisū žmoniū Aktū tai ir per wisokius Raštus seniausijū Gziesū ir Metū Parofawimus išrode aiškiausiey išguldydams, kad Petras Rymo Mieste rods rasi bene koki Syki ant triumfo Gzieso apsilankęs, ale tai wisay ne galims Daiktas ēsas, kad jis tenay 25 Metus Wystupu buwęs. Katilikškiejie Kunigai prieš fitą gruntingą Išliudyjimą norint Dautis grėšdami nutilti turejo, o Popiežius dabar tokius Susiginčyjimus po Daugybės Aktū laityti yra wisay uždraudęs.

— Mes wēl iš Naujo gaunam patirti, kad fizecion ne toli nū Karaliaucziaus Kieme Lapsau keli žmones Trifynū Liga apsirge, kadangi jie žaliōs Trifynū pilnōs kiaulienōs Miesōs walgę. Targi reiktu ben Kartą saugotis, žaliōs Kiaulienos walgyti. Ale kad fita Miesa wirta ar kepta, tay ros walgant ney jofia Bėda ne gal pasidaryti. Mėsa Karštis Trifynus, jey tū kas Miesoj randas, ne paliekt gywus, bet tie tikt gywi i žmogaus Kuną pareidami pastoja priegadingi, šey ne.

— Seređoj 21 maji Februariju yra Berlyne žmogus nutwertas ir i Kalėjimą isoditas, apie kuri Paskalba prasiplatinusi, kad jis iš Pozū i Berlyną atfeliawęs su tūm Apšiemimu, Firšta Bismarkī nužawinti. Szitas žmogus yra buwęs Aptėforius ir Katilikš. Rodos, kad rasai, Katilikū Papytio prieš musū Bismarkī pafusintas, tą iš Kelio ruimūti apšiemęs. Mėsa fitas aukštasis Ponas prie Katilikū per jū pikčiausi Neprieteli laikomas. Kas czion per Išjėštojimus toliaus bus išrasta, tai mes itifiol ne gelim žinoti.

— Sziaurinės Amerikōs didziamie Mieste Nenyork yra Mete 1871 ne mažiaus kaip 175 Razbajstēs nusidawusios, iš kuriū wisū ney wiena ant Paforawojimo ne parėjo. Tai Bjaurybė.

— Francuzai yra patys surokawę, kad jie pafutiniame Kare 92 Tufstancziū Wyrū per Smerti prapuldę, ale rodos, kad tas Skaitlius dar toli per menkas pridūtas.

A p s a t y m a i.

Dabar šel parėjusiū 10,000 Ewarū nebalintū Bumbuliū arba Medwilniū uš 10 Egr. ant Ewaro, kaip ir 8000 Ewarū parwūtū, wisokiūse Parwūse teipjau pigiey pardūdama Werpalū bey Bumbuliū Krome prie

Friedrich Weiss,
Tilžėj Wotieczių Ulyczioj Num. 14 ant Kampo ir Audimū Krome.

=== Apsakymas. ===

Ši trumpa Gzesa jau išpažistu, kad Lietumos Brolei manę myl: Todėl aš meldžiu ir toliaus, o ir dar pirm šventu Welškū, šitai brangei Szwentei reikalingū Aptiekōs Taworū ne uzmirkši prie manes išpirkti:

39. Dabokit! ant antrōses Pusės Pusto. 39.

Wilh. Paugstadt.
Tilžėje i Merca 1872.

Pigiey išpirkēs budams aš ir istengiu pardūdams pigias Prefias statyti. Euforians, Kaffijōs, Rysū, turkiskū bey bėmistū Pliumiū, labay graziū Silkiū, Kiēžū, Sardeliū kaip ir wisokio fito kaip žinoma geriausio Taworo prisulo

C. G. Grigoleit, Nagainėje.

NB. Aš meldžiu ant mano ne menko Zoposto Wynū, Szampangeriū ir wisokiū fitū Gėrimū kaip ir Sigariū geray padaboti. Didesnius Szmotus perfant aš istengiu dar pigesnes Prefias statyti.

C. G. Grigoleit.

Garbingiems Keltianjantiems aš sawo geray itaištajai Restauracijonā primelhyju.

Nagainėje Merco Meneshyje.

C. G. Grigoleit.

Wisokiū Sėklū nū Daržowjū ir Kwietkū, nū Runfelrybjū, ilgū, raudonū ir geltonū lyg tokiū Klucū, nū šeriamujū Morkū, baltū Milžinū, Meirybū, Alferrybū plokščiey rundinū ir ilgū Milžinū, o ir šey wisokiū Sėklū geriausū, šwiežiausū grazius Diegus leidžianziū Sėklū aš prisulau pigiausiey.

Tilžėje Wotieczių Ulyczioje Num. 23.

Karl Bieck (arba Ppf).

Preke Karaliauczujė 23. Merca

Ant Turgaus Jawū menšay pareit. Kwiecziei 85—94 Egr. Rugiei 53—55 Egr. Wrieziei, did., 44—46 Egr. Mieziei, maž., 40—43 Egr. Awijos 25—30 Egr. Žirniei, rain., 90—95 Egr. Žirniei, balt., — Egr. Koputes 28—32½ Egr. Szienš 28—30 Egr. uš Cent. Sziaudai 14—15 Egr. Swiektas 9—12 Egr. uš Ewarą. Klausiei 6—6½ Egr. Mandelis.